

DEMOKRACIJA

Uredništvo in uprava:
Gorica - Riva Piazzutta 18
Cena: Posamezna števil. L. 15.-
Naročnina: Mesečna L. 65.-
Pošt. ček. rač. št. 9-18127

Leto II. - Štev. 12

Gorica - Trst, 19. marca 1948

Izhaja vsak petek

RDEČA ŠIBA

Mogoče se bo komu zdelo, da prelevamo že stare stvari, ko opozarjamo na pogubnost, ki grozi naši slovenski manjšini v Italiji od mednarodnega marksizma. Ker pa »demokracijski frontaši« s sleparsko vne- mo prikazujejo slovenski javnosti, da oni s slovensko komunistično kandidaturo rešujejo Slovence in se nepošteno bahajo s svojim narodnjaštvom, smo primorani, da se ponovno bavimo s to za našo bodočnost velevažno zadevo.

Fašizem in nacizem sta v zadnjih desetletjih zadala slovenskemu narodu težke, skoro bi rekli smrtno udarce. Včasih se je zdelo, da bo pod navalom teh peklenskih sil narod omagal in se zrušil. Vendar se to ni zgodilo. Brutalni, toda odprti in nepovedani boj teh nasilnikov je zdramil vse odporne sile našega naroda. Slovenci smo utrpeli mnogo škode in imeli mnogo žrtev, kruti pritisk je pa podesetoril našo obrambno moč in v usodnih urah je bila slovenska narodna zavest bolj jaka in žilava kot kdaj prej. V našo nesrečo je bila ta zdrava sila, rojena iz preganjane narodnega ponosa, tudi glavna opora komunistični OF, ki je našla na Primorskem vsepovsod zaslobo in požrtvovalne borce.

Toda ne samo zgodovina fašističnega in nacističnega obdobja, tudi v drugih dobah naše narodne zgodovine je mnogo dokazov, da nas sila ni nikoli privila, temveč nam vlila samo novih življenjskih sokov.

Povsem drugačen je naš odnos do marksizma, komunizma. Ta zahrbtna spaka je našemu odprtemu značaju strup, ki omami, izpridi in zamori vse zdravo narodno mišljenje. Po žalostnih izkušnjah, ki jih imamo z njim v zadnjih petih desetletjih naše povestnice, je to najnevarnejši sovražnik naše narodne bitnosti. Že od začetka prihaja med nas pod krinko prijateljskega, bratstva. V časih pred prvo svetovno vojno so marksisti zapeljavali naše ljudi v socialdemokracijsko internacionalo. Naši pošteno slovenski ljudje so postali v socialdemokracijskih organizacijah v Trstu in v Gorici, kjer so imeli Italijani večino, vzorni sodrugi. Zvesti načelom, ki so se jih napili, so izgubili svojo narodno miselnost, se zmaličili v internacionaliste in se potapljali s svojimi družinami vred v laškem morju.

Sedaj smo v dobi nesrečne »fratelance«. Na Goriškem so to politično grodijo že spretno izvagonirali, tu gospoduje sedaj italijanska komunistična partija, ki po svojih predstavnikih ukazuje v »Demokracijski fronti« in tudi v najnovejši Togliattijevi »ljudski fronti«. V Trstu sta pa še v polnem svetu SIAU in UAIŠ. Pod to slepilo firmo skušajo naše ljudi zabitati v lepe sanje o borbi za socialne pravice. Nenehoma jih hujskajo in jih s svojo ustrahovalno taktikogonijo z dneva v dan na nove podvige, tovariši voditelji se pa šopirijo po razkošnih vilah in opravljajo svo-

Slovincem boljše radijsko postajo

Vprašanje objektivnega obveščanja je v današnjem razpaljenem svetu predpogoje pravilnega javnega mnenja. Le stvarno in objektivno podajanje vsega, kar se danes dogaja na svetu, v nasprotju s tendenčnimi prikazi, potvarjanjem resnice in propagandnimi nesmisli lahko ustvarja politično in socialno konstruktivnega človeka, ki je danes tako redek. Laž in potvorbe še nikoli v zgodovini človeštva niso vzgojile moralno visoko stoječega bitja, poštena in objektivna beseda — čeprav morda boleča — je pa vedno (čeprav včasih neopazno) prispevala k izgrajevanju značaja, k širjenju obzorja, skratka k novim, popolnejšim pogledom na življenje. Danes je to, kot rečeno, tembolj potrebno, zlasti še pri nas v Trstu, kjer se po usodnem naključju stikata, odnosno drug v drugega prehajata dva svetova, dvoje gledan in življenje. Zaradi tega mislimo, da ne pretiravamo, če rečemo, da je vprašanje takšnega obveščanja na področju Svobodnega tržaškega ozemlja vprašanje človeških dolžnosti ter odgovornosti do vseh tistih velikih načel demokracije, ki streme za novim človekom in novo družbo.

Tisk in radio sta dve sredstvi, ki igrata v pogledu obveščanja glavno vlogo. Če si ogledata današnje stanje na Svobodnem tržaškem ozemlju, vidimo, da imamo nešteto virov, ki naj služijo temu namenu. V Trstu izhajajo neštete publikacije, med njimi tudi pet dnevnikov, obratujeta pa tudi dve radijski postaji. V pogledu tiska smo Slovenci zelo na slabem. Italijanski živelj v Trstu razpolaga z dvema dnevnikoma (»Giornale di Trieste« in »Voce libera«), poleg njiju izhajata dnevno dva komunistična lista (jutrnjak v slovenščini »Pri-

morski dnevnik« in »Popolndnevnik« in italijanščini »Il Lavoratore«), katerima je jako podoben tudi tako imenovani neodvisni jutranjik v italijanščini »Corriere di Trieste«. Slovenci pa smo ostali po nerazumljivi predčasni ukinitvi »Glasa zaveznikov« brez svojega dnevnega lista.

Na področju radijskih oddaj smo nekaj na boljšem. Vsaj na zunaj smo izenačeni z Italijani, ker imamo svojo radijsko postajo. V pogledu slušnosti radijske postaje Trst II pa položaj nikakor ni zadovoljiv. Postaja je doslej že večkrat spremenila valovno dolžino, toda vselej s to posledico, da en del prebivalstva, posebno rebivalstva na periferiji naše male države, postaje ni več slišal, ali pa jo je slišal le izredno slabo. Radijska uprava, ki je pod nadzorstvom zaveznikov, je pokazala pri tem sicer polno razumevanje. Zavedala se je potrebe, da zagotovi dober prenos vsem Slovincem, vendar so vsi napore doslej ostali brez resnično zadovoljujočega uspeha.

Prizadevanja ZVU pa so nam vendar dokaz, da se ta uprava zaveda pomena dobrih slovenskih oddaj in da je odločena, da to kljub

vsem tehničnim in drugim oviram tudi dokončno oskrbi. Potreba po zadovoljivi slovenski radijski postaji, ki bi bila prav za prav edina slovenska objektivna radijska postaja, je prav zaradi tega v primeri z radijsko postajo Trst I še večja. Italijanski živelj v Trstu danes namreč ni navezan samo na tržaško postajo, marveč ima v neposredni bližini še več drugih postaj, ki mu dnevno nudijo točen in objektivni pregled dogodkov.

Prepričani smo, da ZVU vprašanja slovenske radijske postaje, ki bi jo lahko nemoteno slišali vsi Slovenci na Svobodnem tržaškem ozemlju, ne bo pustila nerešene. Morda bo našla rešitev ravno v zgornji primerjavi bistvene različnosti položaja, v katerem so Slovenci in Italijani na tem področju. Trst I dobro slišajo po vsem tržaškem ozemlju, dasi tukajšnji Italijani niso navezani zgolj na to postajo, Trst II pa, ki je edina postaja za tukajšnje Slovence, pa slišimo relativno dobro samo v središču mesta, kjer žive večino Italijani, na periferiji mesta in države pa, kjer žive v veliki večini samo Slovenci (da ne govorimo o drugih Slovincih), pa se postaja komaj in ponekod le slabo sliši. Prepričani smo, da bi se s takšno rešitvijo strinjali tudi vsi pošteti Italijani, ki bi v resnici ničesar ne izgubili s tako rešitvijo problema.

Novi upravni organi na STO in Slovenci

Nedavno je Zavezniška vojaška uprava na STO objavila sporočilo, da so med zavezniško upravo in med civilnimi krogi v teku pogajanja za razširitev upravnih organov s pritegnitvijo civilnih oseb. Pogajanja se vodijo že več mesecev. Pri pogajanjih niso baje sodelovale neposredno politične

stranke, ampak predstavniki različnih korporacij (tržaške občine, coneske svete, trgovske zbornice in dr.). O zadevi bodi za sedaj samo naglašeno, da so se postavili po večini italijanski predstavniki omenjenih korporacij in organov na stališče, da je treba Slovence izključiti od sodelovanja v novih upravnih organih. Ne moremo pojmovati te politične modrosti. Slovenci in Hrvati na STO niso nikoli »privandanci«, ampak narod, ki je tu avtohton, ker živi in dela na tej zemlji več kot trinajst stoletij. Slovenci ne tvorimo tu nikakega osamljenega narodnostnega otoka v italijanskem morju, ampak imamo za seboj nepretrgano narodnostno kontinuiteto vsega našega gospodarskega in zemljiškega zaledja. Narodnostna neustrpnost in razizem so izrodki fašizma in hitlerizma. Ta dva sta propadla, ali žalibog je ostalo pri naših sosedih italijanske narodnosti dosti ljudi, ki nosijo v srcu še vedno neustrpnost in šovinizem.

Slovenci STO imamo od vseh na pariški konferenci zbranih držav v mirovni pogodbi in v tržaškem statusu slovesno priznano pravico do narodne in jezikovne enakopravnosti. Ali ne gleda na to nam pritiče pravica do soudeležbe pri upravi Tržaškega ozemlja tudi na podlagi demokratskih načel, ki

Od srede do srede

11. MARCA: Varnostni svet Združenih narodov je ponovno razpravljal o imenovanju tržaškega guvernerja. — Ameriški obrambni minister Forrester je za konec tedna sklical predstavnike generalnega stana ameriških oboroženih sil, da bi preučil splošne ukrepe za slučaj izbruha vojne. — Američani na novo preučujejo načrte za bolj izdatno pomoč kitajski vladi v njenem boju proti komunistom. — Združene države so uradno predložile mali skupščini Združenih narodov črtanje pravice vlade, v kolikor se nanaša na mirojno reševanje sporov in na sprejem novih članov v Združene narode. — Iz Jugoslavije poročajo o številnih aretacijah vodilnih komunističnih funkcionarjev pod obtožbo vojnustva. — Francoski zunanji minister je dejal, da je češkoslovaški zunanji minister Jan Masaryk umrl v trenutku, ko je v njegovi domovini umrla svoboda. — Iz vseh krajev sveta prihajajo poročila o novih odstopih češkoslovaških diplomatskih predstavnikov. — Tako norveške, danske in švedske Kof švicarske univerze so odklonile povabilo, naj bi se udeležile prslave 600 obletnice praške univerze pod sedanjimi okoliščinami.

Od „izdajalcev“ do „denunciantov“ mimo špekulantov

»Tovarišem« okoli »Soče« in komunistične »demokracijske« fronte postaja »Demokracija« vedno bolj trin v peti. Mislili so, da bodo lahko kar tjavdan sipali na nas razne prislovce: izdajalci, ubežniki, zapeljivci itd. in da bomo mi molčali in mirno prenašali njihove klevete ter sprejeli kandidato njihovega dr. Merz molje. Pa se ti oglasi »Demokracija« št. 10 in posije naravnost v njihovo družčino, kjer je možno najti vzorce za vse vrste komunističnih prislovic. Kakšen učinek je imela ta luč »Demokracije« vemo najtočneje: nemir in trepet ter pozizku napada z drugo prislovico: »denuncianti«. Nič novega, od »izdajalcev« do »denunciantov« pot ni dolga.

Vrh tega »Demokracija« stalno opozarja slovenske volivce, naj se ne pustijo povleči za nos od komunistov, ki bi jim pod krinko »narodnega kandidata« radi vsilili, naj volijo pristnega komunisto.

»Demokracija« je zadela v živo. In »Soča« od pretečenega tedna je napisala kar dva članka proti našim voditeljem. Istočasno se pa tudi opravičuje, da ni mislila reči, da so naši voditelji ravno tujci, ubežniki iz Titovega raja, ampak tuji samo n a z o r o m slovenske manjšine v Italiji. Pa je mislila ravno tako, kakor smo ji mi razumeli in kakor njeni stavki in besede govorijo. Opravičilo kot tako je le posledica luči »Demokracije« št. 10. Ker smo vam posvetili in vas odkrili, se opravičujete, »tovarišica Soča« in družabniki.

Dolžnost vsakega časopisa je nadzirati javno življenje in čistiti skozi sito, kar se dogaja. Prikazati javnosti čisto in golo resnico, da bo lahko sodila, izbirala in odločala. Žigosati, če treba, tudi osebe, od »advokatov« do zobozdravnikov, trgovcev, inženirjev, političnih pohajčev in zgubljenih gosk.

Odkrivati golo resnico svojega nasprotnika zaradi lastne obrambe pred krivično in težko prislovico »na-

12. MARCA: Poteklo je leto dni, odkar je ameriški predsednik objavil svojo tako imenovano Trumanovo doktrino, ki ima za cilj zajeziti komunizem v svetu. — Na Češkoslovaškem nameravajo začeti z drastičnimi ukrepi za izvedbo agrarne reforme po komunističnih receptih. — Podkomisija ameriške poslanske zbornice za pomoč tujini je sinoči objavila poročilo o Svobodnem tržaškem ozemlju. Poročilo obtožuje Titovo Jugoslavijo, da vodi načrtno kampanjo terorja in ustrahovanja tržaškega prebivalstva. — Angleški in turški zunanji ministri sta se sestala, da preučita mednarodni položaj in potrdita prijateljstvo med obema državama. — Predsednik Beneš je doslej še niti z besedico omenil smrti zunanjega ministra Masaryka. To povzroča komunistom precej skrbi. — Anglija, Francija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg so zaključili konferenco v Bruslju in ostvarili tako imenovani zahodni blok. — Angleški podtajnik za zunanje zadeve Christopher Mayhew je na neki tiskovni konferenci izjavil, da bi bilo že jutri konec kominforme, če bi delavci vedeli, kako žive njihovi tovariši v Sovjetski zvezi.

13. MARCA: Češki komunistični list »Rude Pravde« piše, da češkoslovaška reakcija komaj čaka, da bi se razmere spremenile in da bi potem vse komuniste takoj pobesili. — Zastopnik južnoameriške države Čile je uradno zahteval, naj Varnostni svet nastopi proti Sov. zvezi, ki je povzročila kom. državni udar na Češkoslovaškem. — V Erfurtu na Sovjetskem zasedbenem področju v Nemčiji je izbruhnila epidemija tifusa. — Pogreba zunanjega ministra Masaryka se je udeležila množica preko 200 tisoč oseb. — 43 znamenitih članov angleškega parlamenta, ki pripadajo raznim strankam razen komunistični partiji, je predložilo britanski spodnji zbornici predlog za ustanovitev Sveta zahodne Evrope, ki bi bil pooblaščen združiti socialno, gospodarsko in obrambno politiko zahodnih držav. — Balkanska komisija Združenih narodov v Grčiji je dala svojim opazovalcem nalogo, naj izvedejo preiskavo

Taki so komunisti na vladi

Glavni tajnik komunistične partije na Češkoslovaškem Slansky je na vprašanje, v čem vidi najvažnejše naloge komunističnih akcij, skih odborov, odgovoril med drugim tudi sledeče: »odstranjevali vse reakcionarne elemente iz uradov, gospodarskih in kulturnih institucij, političnih strank in vsega javnega življenja«.

S temi besedami je komunist Slansky najlepše povedal, kakšna svoboda vlada v komunističnih režimih. Zakaj pa komunisti zahtevajo svobodo v nekomunističnih režimih in protestirajo, če se kakšna država zavaruje na demokracijski način proti njihovemu prevratnemu delovanju, ne da bi jim vzela kruh iz ust?

Je posle z elegantnimi vozili. Naši preprosti ljudje, zapeljani od raznih plačanih gromovnikov, ki so nekaj blesteli kot narodni borci, se vdajajo malodušju. V njih gine borbenost za narodne in jezikovne pravice. Ker sede v odborih in so včlanjeni v organizacijah, kjer je v bistvu vse italijansko, postanejo narodno mlalni in se na povelje borijo tudi proti slovenskim

šolam, ker jih, tako kriči propagandistična zloba, vadijo slovenski »reakcionarci«. Pri tem jih seveda nič ne moti, če svoje otroke pošiljajo v italijanske šole, kjer pa komunisti tudi nimajo velike besede.

Kratko: marksizem je za slovenstvo v Primorju bridka šiba, težka je odgovornost tovarišev in prisklednikov, ki jo pomagajo vihreti.

Od srede
do srede

glede množičnih ugrabitev grških otrok, ki jih komunisti vlačijo na sever preko meje. — V Detroitu v Združenih državah so delavci v neki avtomobilski tovarni odložili priti na delo, vse dokler bodo v tvornici zaposleni nekateri komunistični agitatorji. — Bivši ameriški zunanji minister Byrnes je zahteval odločen nastop Združenih držav proti sovjetskemu imperializmu. Poudaril je: »Ni nobene razlike med metodami, ki jih je uporabljal Hitler leta 1938 in med metodami, ki jih uporablja Stalin leta 1948.

14. MARCA: Dopsnikom zaahodnih držav niso dovolili vstopa v praški Pantheon, kjer je bilo razstavljeno truplo pokojnega Masaryka. Nekateri časopisi poročajo, da tudi drugim osebam niso dovolili, da bi razstavljeno truplo pogledali. — Iz Moskve so prispele vesti o pomankanju kruha v Sovjetski zvezi. Podobne vesti prihajajo tudi iz Romunije, Bolgarije in Jugoslavije. Bivši češkoslovaški poljedelski minister in več drugih uglednih politikov je zbežalo iz domovine, na ameriško področje v Nemčiji. — Časopisi poročajo, da namerava Sovjetska zveza takoj ko bo opravila s Finsko, zahtevati sklenitev vojaške zveze tudi z Norveško in to z namenom, da bi si prilastila norveška atlantska oporišča. — Češkoslovaški poslanik v Turčiji Krakowsky je odstopil. — V Franciji so komunisti spet pričeli s stakovno agitacijo. — Ameriški senat je sprejel načrt za evropsko obnovo s 69 proti 17 glasovi. — Predsednik največje ameriške delavske organizacije C. I. O., Filip Murray je krepko podprl Marshallov načrt za evropsko obnovo. — Belgijski ministrski predsednik Spaak je dejal, da vse kaže, da bo prišlo do zelo odločne politike proti Sovjetski zvezi. — Eden izmed udeležencev Masarykovega pogreba je dejal, da je bil predsednik Beneš videti popolnoma strl, zlomljen človek. V nekaj tednih se je postaral za več let. — Nadaljujejo se pogajanja za pristop Španije k Marshallovemu načrtu. V angleški delavski (laburistični) stranki namestnik pričeti z obširno čistko komunističnih simpatizerjev in sredincev (O. R.) — Jugoslovanska vlada je posodila Bolgariji po ukazu iz Moskve 1000 vagonov koruze.

15. MARCA: Bivši glavni tajnik češkoslovaške socialdemokratske stranke Vilim Blazej je zbežal na ameriško zasedbeno področje v Nemčiji. Pred njim pa je zapustil domovino bivši minister za higijeno Prohaska. Več drugih ministrov je pod policijskim nadzorstvom v Pragi. — V Washingtonu trdovratno krožijo vesti, da bo ameriška vlada zahtevala od kongresa, naj izda potrebne vojaške ukrepe v primeru nadaljnjega napredovanja Sovjetske zveze proti zahodu Evrope. — V Turčiji je prispeto 12 ameriških bombnikov. — Nekateri francoski politiki, ki so leta 1940 podpirali politiko maršala Petajna, so se spet vrnili na oder dnevnih dogodkov. — Stavka rudarjev v severni Franciji, se je žalostno končala. Delavci so spoznali, da ima stavka le političen značaj in da so jo izključno v svojo korist organizirali komunisti. — Angleški listi pozdravljajo ustanovitev Zahodne zveze in pravijo, da je to najsrečnejši dogodek, odkar je bil objavljen načrt za evropsko pomoč. — V Angliji bodo odstranili z mest, ki so važne za varnost države, vse komuniste in njihove prijatelje. — Češkoslovaški veleposlanik v Švici je zaprosil za odpust in — upokožite!

16. MARCA: Združene države bodo podprle zahtevo Čileja, naj Varnostni svet preišče zadnje dogodke na Češkoslovaškem. — Skupni odbor v pregnanstvu živčnih voditeljev socialdemokratskih strank iz držav vzhodne Evrope je poslal pariški konferenci 16 narodov protestno noto zaradi Sovjetskega nasilja nad vzhodno Evropo. Socialdemokratski voditelji svarijo mednarodni socializem, naj se ne skriva za ograjo zahodne Evrope in naj zaslužjenih narodov vzhodne Evrope ne prepusti njihovi usodi. — V angleški spodnji zbornici je padel predlog, naj povabijo na pariško konferenco kot opazovalce tudi begunske voditelje raznih strank v državah, kjer gospodujejo komunisti. — Tiskovni predstavnik ameriške vlade je izjavil, da bodo v slučaju komunistične zmage pri italijanskih volitvah Združene države ustavile vso svojo pomoč Italiji. — Češkoslovaški poslanik v Washingtonu je dejal, da so komunisti predsedniku Benešu dvakrat prepovedali radijski govor. Dodal je, da ima poročila, po katerih se bo v kratkem pričelo močno politično gibanje na Češkoslovaškem. — Poveljnik švedskega glavnega stana je energično zahteval povečanje švedske vojske. Dejal je, da je skrajni čas, da se država pripravi za slučaj »bliskovitega napada«. — Ameriški diplomatski krogi predvidevajo, da bo predsednik Truman zahteval uvedbo »pripravnega stanja«, enako, kot se je to zgodilo leta 1940, po padcu Francije. — Portugalska je predlagala, naj bi vključili v Marshallov načrt tudi Španijo. — Praški list Svobodne Noviny obzoroja Čehoslovake, ki so še nedavno pozdravljali sovjetske vojake, kot osvoboditelje, danes pa bi z navdušenjem sprejeli ameriškega vojaka kot odrešitelja. Razen tega vse preveč poslušajo radijske oddaje zahodnih postaj. — Tekom današnjega dne je prbežalo iz Jugoslavije 18 mladeničev, ki nocoje služiti v Titovi vojski. — Britanski ministrski predsednik je dejal, da za komuniste in fašiste ni prostora na važnih mestih v državni službi. — Norveška je odobrila 100 milijonov kron izrednih stroškov za vojsko. — Združene države ne bodo več sprejemale italijanskih emigrantov, ako dobe na volitvah večino komunisti.

17. MARCA: Varnostni svet je postavil na svoj dnevni red češkoslovaško vprašanje. Za sklep je glasovalo 9 držav, a proti le Sovjetska zveza in Ukrajina. — Sovjetski zastopnik Gromiko je ostro napadel čilski predlog za razpravljanje o češkoslovaškem vprašanju ter o sovjetskem vmešavanju v češkoslovaške zadeve. — Danes je predsednik Truman govoril pred kongresom in naglašil potrebo po obvezni vojaški službi in po pospešeni izvedbi ukrepov za evropski obnovitveni načrt. — Danes so podpisali v Bruslju sporazum med Veliko Britanijo, Francijo in državami Beneluxa za dobo 50 let. Sporazum predvideva takojšnjo vojaško akcijo v primeru oboroženega napada na katero koli podpisanih držav. Dalje predvideva najčisto vzporednost gospodarstva in ustanovitve stalnega posvetovalnega organa, ki bo takoj odločal o medsebojnih vprašanjih obrambe in gospodarstva. — Francoska narodna zbornica je nakazala kredit 150 milijonov frankov, katere bodo takoj uporabili za priprave v zvezi z glavno skupščino Združenih narodov, ki se bo sestala septembra v Parizu. — Avstrijski zunanji minister Karl Gruber je izjavil novinarjem, da bi Avstrija lahko zavarovala svojo notranjo varnost, če bo imela zadosti policije in vojaštva. — Predsednik ameriške poslanske zbornice Joseph Martin je dal izjavo o pohodu komunizma v Evropi in o italijanskih volitvah. Poudaril je, da bi komunistična zmaga pri italijanskih volitvah pomenila zagospodovanje komunizma nad vso Evropo.

Uredniku nekakega pariškega lista, ki se je pred par dnevi srečal s pob. Janom Masarykom, je slednji rekel:
"Vem tako dobro kot vi, da moja domovina ni več svobodna. Nje so pričakovanja, ki smo jih gojili za časa premirja?" Je žalostno dostavil.

POLITIČNI OBZORNİK:

Bevinov govor v Parizu

Bevin je imel v Parizu pri otvoritvi konference šestnajstih držav, ki sodelujejo pri evropskem obnovitvenem načrtu, govor, v katerem je izjavil:

»Pred malo več kot devetimi meseci je imel ameriški zunanji minister svoj znani govor v Harvardu. Dve načeli sta bili podani v tem govoru: to, kar je za nas najvažnejše, je povabiti Evropi k sodelovanju pri delu za njeno lastno rešitev. Poleg tega je bilo v govoru rečeno, da bodo zahtevali še nadaljnjo pomoč, s katero bi bilo mogoče preiti vse težave, ki so nastale po obeh svetovnih vojnah. Kajeri sta pomenili za Evropo skoraj tridesetletni boj z vsem gospodarskim neredom.

Ni bilo mogoče prezreti tega govora, ako smo hoteli storiti svojo dolžnost do trepekih množic, ki jih je prizadela vojna. In ne bi storili svoje dolžnosti do lastnega naroda, če ne bi na to veliko ponudbo dali pozitivnega odgovora. K sreči je bil odgovor kljub vsem težavam več kot zadovoljiv.

Tri mesece po tem predlogu je 16 evropskih držav izrazilo svojo pripravljenost za sodelovanje. Naši znanstveniki so pričeli z delom. Pripravili so svoja poročila, iz katerih je bil razviden popoln pregled gospodarskega položaja.

Podrobno poročilo, predloženo Združenim državam, je na najjasnejši način izražalo, koliko mislimo, da bomo lahko storili zase ter drug za drugega in je pokazalo tisto najnujnejše, kar je bilo potrebno za pričetek obnove. Z odločitvijo da odobrimo poročilo, preden smo ga podpisali in odposlali, smo jasno izrazili voljo, da hočemo prebrsti vse težave v mejah naših možnosti in z našimi lastnimi napori.

Zanimivo je, da medtem ko je bilo to vprašanje v Združenih državah predmet skrbnega preučevanja in dolgih razpravljanj, evropske države niso izgubljale

časa. Skušali smo položiti temelje obnovi. Treba je bilo premagati mnogo težav in ovir. Jasno je, da so ta zasedanja in razpravljanja dosegla na tehničnem in političnem področju razumevanje, katerega je svet trenutno tako potreben.

Gospod Bidault in jaz vsa sledila temu razvoju ter vsa se vsakokrat ustavila ter premislila in preštudirala, kdaj in kako je treba storiti nadaljnji korak. Ohranili smo svoje zaupanje v uspeh. Naša poslaništva so imela pogosta posvetovalna. Pri pregledu teh poročil se je jasno pokazalo, da menjava vlad zainteresiranih držav soglašajo ter da so bili doseženi takšni napredki, da je bilo želeli še drugo zasedanje. Zato sva z g. Bidaultom razposlala vabila za današnje zasedanje. Ne bom govoril mnogo o tem, kar se nanaša na preteklost. Prepričan sem, da vsak izmed nas gleda v bodočnost z večjim zaupanjem. Ko čitamo poročila, ki so jih poslali razni tehnični odbori, se čutimo opogumljeni z ozirom na vse to, kar smo že storili. Toda vse to, kar je bilo že storjeno, nam z jasnostjo kaže, da ostane še mnogo stvari, in prav najvažnejših, ki jih moramo še izvršiti.

Poročilo poleg tega doka-

zuje, da ne bomo mogli prepričati poslabšanja položaja našega gospodarstva, ako si ne bomo mogli v bližnji bodočnosti zagotoviti večjih količin živil in surovin, ki jih lahko dobimo le iz dežel dolarja in ki se morajo plačati v dolarjih, to je v valuti, katere nimamo.

Problem, o katerem zdaj ni poterbno obširnejše razpravljati, je večstranski sporazum. Mi se polno zavedamo prevzetih obvez, ki smo jih odobrili z našo izjavo, da se strinjamo s poročilom iz Pariza. Zdaj moramo to bolj pazljivo preučiti, moja vlada pa je pripravljena držati se svojih obvez, kot sem prepričan, da so k temu pripravljene tudi vse danes tukaj zastopane države. Mnenja sem, da je za nas življenjsko važno, da se naše obveze in naše naloge točno določijo s statutom, da bodo našim narodom jasne ter postale za nas obvezne.

Kaj naj bo po našem mnenju glavni smoter organizacije in kako naj se ta smoter doseže? Mnenja sem, da je smoter docela jasen: zagotoviti uspeh evropske obnove za ozdravitev Evrope. Potrebno je, da je Evropa zdrav organizem, če se hoče obdržati njeno dostojanstvo in njena neodvisnost.

PROTI KOMUNISTOM IN FAŠISTOM

Angleški ministrski predsednik je sporočil: Nihče od tistih, ki so znani kot člani komunistične stranke, ali za katere je znano, da so s to stranko povezani, da je upravičen dvom o njihovi zanesljivosti, ne bo zaposlen pri takšnem delu, ki je važno za državno varnost. Isto neprijetnost bodo doživeli tudi tisti, za katere je znano, da so aktivno povezani s fašističnimi organizacijami. »Daily Telegraph« nadaljuje: Le krvava potreba je rodila ta korak,

ki se nam sicer gabi v naši državi, ki je na splošno sprejela načelo, da sta politično in strankarsko prepričanje zasebna zadeva vsakega posameznika in da ne smeta vplivati na njegovo poklicno namestitvev. V normalnih časih ni bilo nikakršne potrebe po brskanju in stikanju o tem, kakšnega prepričanja so državni uradniki, ker so takrat vse stranke bile zveste temeljnim načelom, na katerih sloni demokratična družba. Če na nesrečo zdaj ni več tako, je temu kriva komunistična stranka, katere zgodovina je dokazala, da komunisti ne smejo biti zvesti nikomur drugemu kot svoji stranki in da se morajo posluževati svojih ustanov le zato, da uničijo svobodo. Danes komunisti niti ni več toliko politično prepričanje, pač pa zarotniško gibanje. Vlada se je zato morala odločiti za ta težavno, toda potrebni korak, da odstrani zarotnike iz važnih položajev v državni službi. To potrebo so ustvarili komunisti sami s svojim delovanjem.

jim ne rečeš.

Gre namreč za tisto trgovsko podjetje, ki ga nekateri »tovariši« vodijo v Gorici in ga pri gotovih groziških javnih činiteljih prikazujejo kot ustanovo vseslovenske manjšine v Italiji, nekako vsesplošno narodno ustanovo.

Pri tem podjetju so trije štirje zaslužili težke milijone (govori se o štiridesetih!), ker so v Casarsi pod Vidmom pokupili od Amerikancev ameriške obrabljene avtomobile in jih »prodali« jugoslovanskemu narodu, z masnim dobičkom.

Evo vam, dragi Slovenci, patentirano »dolarsko zvezo« ali »družbo«. Narod garaj in plačuj davke, »tovariši« okoli zadržur in podjetij pa služijo milijone, ki jih spravljajo v lastni žep. In so še tako nesramni, da se hlinijo in prikazujejo to svoje podjetje kot neko sveto narodno ustanovo slovenske manjšine.

»Soča«, »Primorski dnevnik« in komunistična »demokratična« fronta ne vesta ničesar o tem podjetju, ki je pristno komunistično? Čudno...

da komunizem je mednarodna vera, ki je vsa predana križarski vojni in ki zahteva od svojih vernikov, da zavržejo svoj patriotizem in da delajo samo za komunizem. Zato od komunistov ni mogoče pričakovati, da bi bili pošteno in zaupni na položajih, ki so odgovorni za varnost države ter za varnost tistih, katerim je država več kakor njihova politična stranka. »Times« nato omenja, kako je kominforma obsodila britanske laburistične ministre, češ, da da vodijo »izdajalsko politiko«; list omejnja tudi, da je eksekutiva britanske komunistične stranke takoj stopila na stran Sovjetske zveze pri njeni gonji proti Marshallovemu načrtu. Zato se »Times« sprašuje, kako je mogoče, da bi komunisti ostali zvesti svojemu prepričanju in bi istočasno mogel dvigniti vsaj en prst v podporo ter obrambo Britanije in njenih zaveznikov? Kako more zahtevati, da bi ostali na zaupnih uradnih mestih, ko pa more izdati ali svoja načela, ali svojo državo. Nujni odgovor na to vprašanje imamo v izkušnjah nekaterih drugih demokratičnih držav. Grozne ugotovitve vohunskega procesa v Kanadi nam na primer kažejo, da komunisti ne izdajajo svojih načel, pač pa svojo domovino.

Rdo pripravljajo vojno?

Mednarodna zveza za ugotavljanje javnega mnenja je istočasno v osmih državah izvedla zanimivo anketo. Ta anketa je lepo pokazala, da velika večina ljudi kljub besni komunistični propagandi ne verjame, da bi Združene države začele zavojevalno vojno. Velika večina pa je prepričana o nasprotnem, to je, da bi Sovjetska zveza pričela zavojevalno vojno.

V državah, kjer si komunistična propaganda najbolj prizadeva prepričati ljudi, da ima Sovjetska zveza miroljubne namene, Združene države pa ne, to je v Italiji in Franciji, nam nudi anketa nepopoljne izide za komunistične agitatorje. Institut Doxa, ki je izvedel anketo v Italiji, je dobil naslednje odgovore: vprašanje: ali mislite, da bi Združene države pričele ali da bi se borile le, če bi bile napadene? Le 16% je odgovorilo, da bi Združene države hotele vojno, 68% ljudi pa je odgovorilo, da bi se Združene države borile le, če bi bile napadene; 36% vprašanih ljudi ni izrazilo nikakega mnenja.

V Franciji je bilo 20% vprašanih ljudi mnenja, da hočejo Združene države vojno, 56% ljudi pa meni, da bi se borile, le če bi bile napadene. 22% ljudi je mnenja, da bi se sovjeti borili, če bi bili napadeni, 51% ljudi pa je prepričan, da si sovjeti želijo zavojevalno vojno. Med Norvežani in Švedi je le 13% ljudi mnenja, da bi Združene države začele vojno, 54% pa, da bi se branile le v primeru napada, 42% pa je prepričan, da bi Sovjetska zveza pričela vojno in le 21%, da bi se branila v primeru napada. Na Nizozemskem je 16% ljudi mnenja, da bi Združene države pričele vojno, 60% pa je prepričan, da bi se branile, 51% pa je prepričan, da bi Sovjetska zveza želi vojno.

